CODZIENNA

Gazeta Krakowska

Ner 138. ROK 1833.

WTOREK 28 MAJA

Pismo to wychodzi codzeń oprócz świąt uroczystych, o god. 10 przed południem w drukarni ST. CIESZKOWSKIEGO.

PRENUMERATA
Kwartalna.......złp. 12
Miesięczna...... „ 5

Dziś Wilhelma Xiążęc
Jutro Petronelli Panny
Suche dni.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Barometr dla lepszego porównania zredukowany na 0° Reaumiura.

Dzien godzina	Barometr na 0° 0,	Therm:	Hogrometr	Wiatr	Stan Atmosf.	UWAGI.
7	27 9, 513	+ 11,8	+ 2,0	Zaden	Pogoda z chmurami	
24 12	„ 9, 612	17,0	2,0	Wschodni średni	Pogoda	
3	„ 9, 277	20,8	8,0	Wschodni średni	„ „	
9	„ 9, 287	+ 12,8	+ 4,2	„ słaby	Pochmurno	

Część Urzędowa.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI
W SENACIE RZĄDZĄCYM
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wskutek rozporządzenia Senatu Rządzącego z d. 20 b. m. do N. 2697 Wydział Spraw Wew: i Policyi podaje do publiczney wiadomości, iż w dniu 4 Czerwca r. b. o godzinie 10 ranney, w biórach tegoż wydziału nastąpi licytacya publiczna na dostawę 33 koni dla oddziału żandarmeryi krajowey potrzebnych. Celnieysze warunki licytacyi niniejszey będą następujące:

a) Cena konia do pierswszego wywołania stanowi się złp. 400 od którey *in minus* licytacya nastąpi.

b) Chcący licytować złoży na Vadium złp. 1000 w gotowiznie lub papierach bankowych, które po uzupełnioney odstawie wydane mieć będzie.

c) Dostawa koni zalicytowanych może bydź uskuteczniona w cześniey częściami lub razem w terminie poniżey wskazanym i w miarę ich przyjęcia z cząstkowey odstawy przez kommissyą odbiorczą, należytość w trzy dni po przyjęciu entreprenerowi wypłaconą zostanie.

d) Termin jednak prekluzyjny do uzupełnienia całkowitey liczby 33 koni oznacza się do dnia ostatniego czerwca r. b.

e) Wszystkie konie winny bydź gniadey maści.

f) Naymniey 14 1/2 miary wiedeńskiey trzymające.

g) Mają bydź klacze lub wałachy z ogonami, wyłączając ogiery, między 5 a 6 lat mające.

h) Zastrzegają się wszelkie ukryte defekta za które entreprener dostawy odpowiedzialność przyjmuje.

O drobnieyszych zaś szczegółach pretendenci każdego czasu w biórach wydziału powziąść mogą dalszą wiadomość.

Kraków d. 24 maja 1833 roku.

Senator Prezydujący
MICHAŁOWSKI.

Konwicki Sekr. Wydz.

Część Nieurzędowa.

AUSTRYA.

Wiedeń 13 Maja.

Jenerał adjutant N. Cesarza Mikołaja hr. Orłów, spodziewany jest niezwłocznie w Konstantynopolu. Ma on bydź w nadzwyczayne pełnomocnictwa opatrzony, aby jako naczelny wódz woysk rossyjskich w Turcyi, podług okoliczności spiesznie i stanowczo mógł działać. *(G. P. S.)*

ROSSYA

Petersburg 13 Maja.

N. Cesarz Jmć, dozwoliwszy PP. Jenerał-feldmarszałkowi xięciu Warszawskiemu hrabi Paszkiewiczowi Erywańskiemu, i vice-kanclerzowi hrabi Nesselrode, przyjąć i nosić nadany im w roku 1828 od N. Szacha Perskiego order Lwa i Słońca piérwszego stopnia, z prawem przechodzenia téy ozdoby na potomstwo płci męzkiéy, 7 kwietnia raczył zatwierdzić takowe prawo.

Przez rozkaz dzienny Cesarski 27 z. m. podpułkownik byléy osiedlonéy brygady grenadjerów artyleryi Susłow, mianowany dowódcą Modlińskiéy artylerycznéy załogi i tamecznych parków.

Przez reskrypta Cesarskie mianowani kawalerami orderu S. Stanisława 2giéy klassy: zostający przy wojennym gubernatorze Warszawy do szczególnych poleceń pułkownik jazdy Lachmann; i spraw. obow. woyskowego jener.-policmajstra i jener. gewaldigera czynnéy armii pułkownik żandarmów Storożenko.

Wyjechał do Warszawy, minister sekretarz stanu królestwa Polskiego, jenerał-porucznik hr. Grabowski.

Gazeta Powszechna z d. 11 b. m. umieściła list z Petersburga datowany dnia 1 maja, następujący: Jenerał hr. Orłów otrzymał rozkaz udania się do Konstantynopola dla objęcia naczelnego dowództwa nad siłą lądową i morską; gdzie także razem jako nadzwyczayny poseł przy Porcie Ottomańskiéy zawierzytelnionym będzie. — Przedsięwzięte w téy mierze środki i dyspozycye, jakoteż szczęśliwy tychże rezultat, nie mogą bydź wątpliwemi. Prawie wszystkie półki zbytnie, (a tych jest u nas bardzo wiele) spieszą i zgromadzają się na granicach Turcyi. Plan do téy woyny przeciw Ibrahimowi paszy ułożony został przez jednego z naszych naysławnieyszych wojowników. W początku mają się ograniczać tylko on odpornóm działaniu, i starać się naprzód, aby wszystkie pokolenia ludów w Azyi pozyskano dla Porty, a przytém zarazem potrzebną zwłokę dla utworzenia woyska, a potem dopiéro uderzywszy połączonemi siłami, odzyskać utracone kraje. Znajomość dokładna stosunków mieyscowych, wiele się była w ostatniéy kampanii przyłożyła do owych wielkich i pamiętnych zwycięztw w prowincyi Erywanu. Jeżeli się więc uda Porcie wzniecić zapał pomiędzy licznemi jéy podległemi pokoleniami chrześciańskiemi, natenczas trudno będzie Ibrahimowi utrzymać się w Anatolii, i przymuszony będzie myśleć o jak nayspiesznieyszym odwrocie. Przez podobne też obroty, to jest przez zabiegi ajentów Mehemeda Alego w różnych paszalikach, przez które jego woysko przechodziło, utorowano Ibrahimowi drogę do Konstantynopola, gdyż bez takowych nie wielkie uczyniłby postępy, małoby był znalazł stronników, i woysko jego, znacznie oddalone od swoich odwodów, stałoby było ogołocone z wszelkich pomocnych środków. A tak łatwo nastąpić może, iż wkrótce równie prędko zobaczy się opuszczonym, jak prędko szeregi jego woyska przez krajowców Syryi i Karamanii wzrosły, do czego niepotrzeba tylko jedney strconéy bitwy. *(G. C. W.)*

PRUSSY

Berlin 13 Maja.

Wczoray przez nadzwyczayną sposobność nadeszło tu z Wiednia uwiadomienie, że ze strony Egipcyan, wszelkie układy o pokóy są zerwane, i tym sposobem woyna trwać daléy nieprzestanie. *(G. H.)*

ANGLIA

Londyn 11 maja.

Ze wszystkich części kraju, nadchodzą petycye do parlamentu o usamowolnienie niewolników.

Królestwo Jmci dali wczoray w pałacu St James wielki obiad dla xięcia Orleanu, na który zaproszeni byli wszyscy członkowie rodziny królewskiey, i wiele osób znakomitych. Gdy zebrane osoby udały się do sali jadalney, xiąże Orleans prowadził pod rękę królową; za nim szedł król prowadząc królewnę Augustę i t. d. *(G. P. S.)*

Dnia 13 *Maja.*— Wkrótce spodziwają się tu przybycia xięcia Oranii.

Nadzwyczayne poruszenie objawiało się dziś rano w City, (starem mieście Londynu) z powodu oczekiwanego postanowienia ministrów względem spraw zachodnio-indyjskich, to natężenie podzielały wszystkie klassy, bo chociaż przy tem tylko interesowani zachodnio-indyjscy kupcy lecz wszyscy ciekawi z względu powszechnéy łączności w handlu krajowym. Przyjaciele zupełnego zniesienia niewolnictwa, mieli w tym wyższy filantropiyny interes, i dla tego wszyscy oczekiwali dziś także obiecanéy decyzyi.

Plan jaki ministrowie mieli przełożyć parlamentowi, był według swéj istotnéj treści jeszcze tego dnia wiadomy; ileśmy uważali, jaki téż sktek uczyni na umysłach, zdaje się, iż ani plantażników, ani emancypatystów nie zaspokoił; pierwsi ganią takowy, że jest nie do wykonania, drudzy zaś mówią, iż niedopełnia upragnionego celu, to jest niezwłocznego i całkowitego zniesienia niewolnictwa.

Bliższe szczegóły plann są takie: „1) Niewolnik ma prawo żądać aby był zapisanym jako wyrobnik, pod następującemi warunkami: Za żywienie, odzież i teraz prawnie postanowione przyzwolenia, winien swojemu panu poświęcać trzy czwarte cześci czasu, przyczém zostawia się mu wolność, umówienia się kontraktem, czyli ma odbywać trzy crwarte części tygodnia, czyli trzy czwarte dnia. 2) Może także, gdy zechce za żywność i odzież, żądać tygodniowéj zapłaty, którey ilość ustanowiona będzie przez władze municypalne, stósownie do cen prawnego utrzymania. Za pozostałą mu czwartą część czasu, ma prawo żądać od swego p. postanowioney zapłaty, lecz wolno mu także użyć tego czasu gdziekolwiek. 3. Pan postanawia stałą zapłatę przy wstępie robotnika; zapłata, jaką Pan płacić ma niewolnikowi za jego czas wolny, musi bydź w takim stosunku wartości, aby robotnik jaką nagrodę za czwartą część swego czasu rocznie 1/12 część tegoż wartości otrzymał. 4) Wolno mu jest, sprzedać swoje wolność, za cenę przez jego Pana ustanowioną. 5) Niewolnik musi półrocznie część swojey nagrody, odpłacić ustanowionemu królewskiemu urzędnikowi. 6) Jeżeli niewolnik wypłaty nieuskutecznił, Pan za takową jest odpowiedzialnym i chcąc sobie takową potrącić, może w następującym półroczu żądać od swojego niewolnika odpowiedniey bezpłatney roboty, 7) Te półroczne opłaty użyte bydź mają na spłacenie pożyczki przez plantażników zaciągnioney. 8) Każdy niewolnik zostaje zupełnie wolnym, po wypłaceniu ceny przez jego Pana ustanowiòney. Wolno mu jest takową kwotę pożyczyć od kogokolwiek, i za to obowiązać się wierzycielowi sądowym kontraktem na pewną pracę. 9) Właścicielom Zachodnio-Indyjskich posiadłości dozwala się zaciągnąć pożyczkę 15 mil. fs., pod takiem zabezpieczeniem, jakie uznane będzie za dostateczne przez lordów wydziału skarbowego. 10) Ta pożyczka podzielona bydź ma pomiędzy osadników w stosunku liczby ich niewolników ilości ich wywozów. Wszystkie dzieci, które w czasie, gdy ten akt przeydzie, nieosiągną jescze lat sześciu, mają bydź wolnemi, i przez rodziców utrzymywanemi. 12) Jeżeliby zaś tych utrzymywać nie byli w stanie, więc ich nayma panom do pracy, chłopców do 24 roku, a dziewczęta do 18 ich wieku, w którym stają się zupełnie wolnemi. 13) Ten akt niemoże przeszkadzać w zatwierdzzeniu przez króla urządzeń osadniczey legislatury, dążących do pomnożenia zarobkowości i do zapobieżenia próżniactwu. 14) Na przedstawienie władz, niezaniedba król wezwać parlament, wyznaczy z dochodów krajowych potrzebne summy na utrzymanie sądownictwa, oraz nakaże skuteczne urządzenie policyi i zaprowadzenie powszechnego systematu religiynego i naukowego. *(G.P.S.)*

Dnia 14 *maja.*— Wczoray xiąże Orleans jeździł do Richement i Twikenham i wróciwszy po południu, znaydował się wieczorem na balu u Pani Rothschild.— Poseł rossyjski dawał dla Jego Królewiczowskiey Mości xięcia Orlans w niedzielę wielki obiad, na którym znaydowali się także xiąże Talleyrand, baron Bülów i wielu innych członków ciała dyplomatycznego.

Xiążę panujący Brunświcki, odwiedził onegdy oboje Królestwo Jmść w Windsor, tamże udaje się dziś xiąże Orleans.

W sobotę i niedzielę odbyły się wielkie rady gabinetowe u lorda Althorp; ostatnia trwała 5 godzin.

Pułkownik Ewans, radykalista, obrany został w Westminster członkiem parlamentu;

przyrzekł on ludowi, pozdrawiającemu go z okrzykami, bronić praw jego, ale żądał, aby się zachowywał spokoynie.

Wiadomości z Oporto do 1 maja tu nadeszłe, niewspominają jeszcze nic stanowczego opojednaniu się Don Pedra za swoim admirałem. *(G. P. S.)*

TURCYA

Konstantynopol 8 Maja.

Dostrzegacz austryacki z d. 21 b. m. odebrał w drodze nadzwyczayney następujące wiadomości z tey stolicy: »W dniu 4 maja, posłał sułtan zezwolenie swe do Kutahii, w skutku podaney przez Ibrahima paszę należącey prośby, o łaskawe nadanie mu zarządu prowincyi *Adana*. Powiat ten zostaje tym sposobem, łącznie z innemi odstąpieniami, przydziełony Mehmedowi Alemu pod tytułem dzierżawy, *(Mahaszylik.)* Jak więc pokóy, zdaje się już bydź niewątpliwym.»

W dniu 5 maja, przybył do Bujukdere hrabia Orlów, w charakterze nadzwyczaynego posła przy sułtanie; jest on oraz naczelnym wodzem całéy siły lądowey i morskiey, przybyłéy na pomoc sułtanowi.

Poseł angielski przy Porcie, lord Ponsoby, znayduje się tey chwili w murach Konstantynopola. *(G. P. S.)*

GRECYA.

Triest dnia 2 Maja.

Donoszą z Nauplii co następuje: »Rejencya ma tu rzeczywiście bardzo trudne stanowisko, ponieważ jest obcą, i do obcego wcale świata przybyła; tym bardziey gdy się do żadnego stronnictwa przywiązać nie mogła, lecz zostając pomiędzy wszystkiemi, pragnie dla rządu zjednać nowe stronnictwo i takowe połączyć ze sprawą króla; nie mogła albowiem zaraz na początku, zarządzić milionami pożyczki, których na zaspokojenie potrzeb i na wypłacenie woyska potrzebowała, aby publiczną służbę doprowadzić do ożywionego biegu, i potrzebne publiczne roboty i organizacye w woysku w marynarce i cywilności rozpocząć. Jednakże teraz dosełane jey są ciągłe raty pieniężne które co tydzień wynoszą do 50,000 talarów hiszpańskich; oprócz tego znayduje też znaczną pomoc w źródłach krajowych dochodów.

Z Syra piszą pod dniem 30 kwietnia, że dochody krajowe, które tam 4,000 talarów wynosiły, teraz już drugie tyle czynią. Mają także wydzierżawić dziesięciny, a skoro tylko lud rolniczy obsieje swoje wyborne grunta, powiększy się przez takowe, źródło finansowe przynaymniey o 500,000 talarów. Spokoyność kraju jest w ogólności niezachwianą, a niektórzy naczelnicy, usiłujący takową zaburzyć, zostali opuszczeni, poymani, lub musieli uciekać. Schwytano tu także ośmnastu rozbóyników morskich i osadzono w więzieniu Hschkole; mówią że sądzeni będą według doraźnego prawa francuzkiego, które zastósowane jest dla marynarki w Grecyi. O Mainotach i Hydryotach, nie dochodzą w prawdzie wiadomości, lecz jakiekolwiek tychże równie jak Rumeliotów są widoki i zamiary, zachowują się oni jednak spokoynie, oświadczając, iż rejencyi w niczem przeszkadzać nie chcą. Czego z resztą właściwie żądają, z pewnością jeszcze niewiemy; jednakowoż mówią, że pragną, aby zwołano kongres narodowy i ogłoszono ustawę; z drugiey strony rozsądni ludzie dokładnie poymują, że w tak zamięszanym i rozprzęgniętym kraju, niepodobna wszystkiego na raz, lecz wszystko wprzód należy powoli urządzać, aby utwierdzić wewnętrzną spokoyność, porządek i posłuszeństwo; jest to pierwszą potrzebą tego nieszczęśliwego kraju. Z turkami przedsiewziął rząd ostro postępować, z czego wszyscy Grecy mocno są uradowani; obsadzili oni jeszcze Ateny oczekując na odwołanie z Konstantynopola, które jednakże nie nadchodziło, a przez to zostawała Attyka i Negropont za obrębem nowego rządu, takowy stan niemógł bydź dłużey cierpiany, i dla tego rejencya przedsięwzięła ten silny i mądry krok, iż prowincye, które jey przynależą według traktatu londyńskiego, bezzwłocznie zajęła w posiadłość. Dowiadujemy się właśnie, że w Atenach, gdzie przybyłe woyska bawarskie na wzgórzach koło świątyni Tezeusza ustawione były od całey ludności, demogerontów i duchowieństwa, nayuroczyściey przyjęte zostały, i że załoga turecka z murów Akropolis spokoynie przypatrywała się zapałowi ludu i uroczystości przyjęcia. Nakoniec przecież połączone zostały Ateny z Grecyą a nowy Cekrops może teraz każdego dnia odprawić swóy wiazd przez stare i nowe rozwaliska odwiecznego miasta, do przyszłey siedziby, na nowo odkwitującego królestwa. *(G. P. N.)*